

Ulga na złe długi po stronie dłużnika

ANNA MELGIEŚ

Uregulowana w art. 89a ustawy o VAT tzw. ulga na złe długi pozwala w odniesieniu do krajowej sprzedaży, dokonywanej pomiędzy czynnymi podatnikami VAT, aby sprzedawca-wierzyciel mógł zmniejszyć kwotę należnego VAT, przypadającego na nieotrzymaną należność. Może tego dokonać przy zachowaniu zastrzeżonych w ustawie warunków i gdy nie otrzyma zapłaty za fakturę przed minieniem 90 dni od upływu terminu jej płatności. Uprawnieniu temu opowiada obowiązek nabywcy-dłużnika do zmniejszenia kwoty podatku naliczonego odliczonego na podstawie faktury nieopłaconej w przytoczonym terminie.

Co ważne, w świetle art. 89b ustawy o VAT, po stronie dłużnika istnieje przymus skorygowania kwoty podatku naliczonego niezależnie od tego czy wierzyciel skorzysta z przysługującego mu prawa do pomniejszenia VAT należnego, czy też tego nie uczyni.

Obowiązki dłużnika

W przypadku nieuregulowania należności, wynikającej z faktury dokumentującej dostawę towarów lub świadczenie usług na terytorium kraju, w terminie 90 dni od dnia upływu terminu jej płatności określonego w umowie lub na fakturze, dłużnik jest obowiązany do korekty odliczonej kwoty podatku, wynikającej z tej faktury. Dokonuje tego w rozliczeniu za okres, w którym minął przytoczony 90 dni. W przypadku częściowego uregulowania należności korekcie podlega kwota przypadająca na jej nieuregulowaną część.

WAŻNE! Korekta *in minus* ma zastosowanie wówczas, gdy zapłata nie nastąpi przed końcem okresu, w którym przypadat wymieniony 90 dni od upływu terminu płatności.

Późniejsze uregulowanie należności przywraca prawo do odliczenia podatku naliczonego, przypadającego na opłaconą kwotę w okresie, w którym nastąpiła płatność, odpowiednio poprzez korektę podatku naliczonego *in plus*.

PRZYKŁAD 1.

W styczniu 2022 r. Spółka nabyła towary na potrzeby działalności opodatkowanej i na podstawie otrzymanej od dostawcy faktury odliczyła, wynikającą z niej podatek naliczony w JPK_V7M za styczeń.

Faktura: 30 000 zł netto, VAT 23 proc. = 6900 zł. Brutto do zapłaty 36 900 zł. Termin płatności określony na fakturze przypada 28 stycznia 2022 r., natomiast 90 dni od jego upływu: 28 kwietnia 2022 r. Faktura została opłacona w 50 proc. 30 kwietnia 2022 r. – przelew na kwotę 18 450 zł. Pozostała część należności zapłacono 15 maja 2022 r. Rozliczenie za kwiecień:

W związku z częściowym nieuregulowaniem faktury przed końcem kwietnia, w którym przypada 90 dni od upływu terminu jej płatności, Spółka w JPK_V7M za ten miesiąc musi uwzględnić korektę podatku naliczonego *in minus* (art. 89b ust. 1 ustawy o VAT).

Kwota VAT, przypadająca na nieuregulowaną część należności (-)3450 zł.

Rozliczenie za maj:
Zapłata pozostałej części należności za fakturę w maju uprawnia Spółkę do odliczenia VAT naliczonego, przypadającego na zrealizowaną płatność. W JPK_V7M za maj Spółka

uwzględni korektę podatku naliczonego *in plus* (art. 89b ust. 4 ustawy o VAT) na kwotę (+)3450 zł.

Przesłanki korekty *in minus*

Dla zaistnienia obowiązku korekty podatku naliczonego *in minus* po stronie dłużnika muszą zostać spełnione łącznie dwie przesłanki:

- faktura nie została uregulowana w terminie 90 dni od upływu terminu jej płatności określonego w umowie lub na fakturze,

STOWARZYSZENIE KSIĘGOWYCH W POLSCE

Konferencja „KSIĘGOWY – architekt bezpiecznego biznesu”

Zapraszamy w dniach 8–9 czerwca 2022 r. do udziału w bezpłatnej dwudniowej konferencji online dla przedsiębiorców i księgowych. Stowarzyszenie Księgowych w Polsce obchodzi w 2022 roku jubileusz 115-lecia działalności organizacji zawodowych na ziemiach polskich. Z tej okazji Zarząd Główny SKWP ogłosił rok 2022 „Rokiem Księgowym”, co w kontekście wprowadzenia zmian związanych z tzw. Polskim Ładem okazało się niemal prorocze. Działalność Stowarzyszenia przyświeca idea racjonalnej i owocnej współpracy przedsiębiorców oraz księgowych. Zważywszy, iż bardzo duże znaczenie dla wzajemnych relacji ma kwestia uregulowania zawodu księgowego, SKWP organizuje w dniach 8–9 czerwca 2022 r. w formie online konferencję jubileuszową pod hasłem „KSIĘGOWY architekt bezpiecznego biznesu”.

Wydarzenie objęte patronatem honorowym: Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Rozwoju i Technologii, Marszałek Województwa Mazowieckiego, Rada Dialogu Społecznego, Związek Banków Polskich, Business Centre Club, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców, Pracodawcy RP, Polska Izba Biegłych Rewidentów. Patronat medialny sprawują: dziennik *Rzeczpospolita*, miesięcznik *Rachunkowość*, kwartalnik *Świat Księgowych*, portal INFOR.PL. Partnerami strategicznymi są „enova365 dla biznesu” i „symfonia oprogramowanie dla biznesu” oraz partnerem jest „360°Księgowość”. Do udziału pierwszego dnia SKWP zaprasza szczególnie przedsiębiorców, będących głównymi odbiorcami usług świadczonych przez księgowych. Natomiast drugi dzień konferencji, przypadający w Dniu Księgowego, zostanie poświęcony m.in. problemom związanym z tzw. Polskim Ładem oraz dyskusji, dotyczącej zdefiniowania i uregulowania zawodu księgowego. Zapraszamy na niego księgowych, biegłych rewidentów, doradców podatkowych, osoby związane zawodowo z szeroko pojętą rachunkowością i finansami, a także wszystkich, którzy zamierzają dopiero wkroczyć na tę drogę zawodową.

Podczas konferencji odbędą się wykłady merytoryczne, debaty i warsztaty.

W PROGRAMIE:

Dzień I

- Otwarcie konferencji i powitanie gości – prezes Jerzy KONIECKI – Zarząd Główny SKWP
- Wystąpienia okolicznościowe
- Prezentacja aktywności SKWP – dr hab. Stanisław HONKO, prof. US, wiceprezes Zarządu Głównego SKWP
- Bezpieczny biznes w czasach kryzysu – wystąpienie specjalne – prof. dr hab. Dariusz Zarzecki
- Debata: Polski Ład – wyzwania dla przedsiębiorców – moderator: dr Łukasz GÓRKA
- Warsztaty

Dzień II – Dzień Księgowego

- Praktyczne spojrzenie na rachunkowość w świetle globalnych zdarzeń nadzwyczajnych – prowadzenie – Łukasz MOTAŁA
 - Polski Ład a VAT oraz Krajowy System E-Faktur – prowadzenie – Joanna PODKÓWKA-SĘDEK
 - Debata: 6 miesięcy tzw. Polskiego Ładu – wymiana doświadczeń księgowych i kadrowych – moderator – Leszek LEWANDOWICZ
 - Wynagrodzenia w wielu wymiarach czyli Polski Ład w płacach – prowadzenie – Elżbieta MŁYNARSKA-WELPA
 - Debata: Uregulowanie zawodu księgowego – moderator – dr Teresa CEBROWSKA
 - Trendy rozwoju rachunkowości a profil księgowego – prowadzenie – dr hab. Przemysław KABALSKI, prof. UŁ
 - Warsztaty
- Program i rejestracja na <https://konferencja.skwp.pl/>
Rejestracja już się rozpoczęła i potrwa do 7 czerwca 2022 r.
Więcej na www.skwp.pl

ZDANIEM AUTORKI

Anna Melgiesz

doradca podatkowy DORADCA Zespół Doradców Finansowo-Księgowych Sp. z o.o., wykładowca Stowarzyszenia Księgowych w Polsce

Institucja ulgi na złe długi ma zapobiegać opóźnieniom w płatnościach oraz chronić wierzyciela przed sytuacją, w której ze względu na nieuregulowanie przez dłużnika zobowiązania, to on – kosztem m.in. własnej płynności finansowej – sam musi finansować VAT należny. Przekłada się to na przymus korekty podatku naliczonego po stronie dłużnika, który ten VAT odliczył, ale faktycznie nie poniósł jego ciężaru. Stąd też brak możliwości wyłączenia obowiązku korekty *in minus* w zakresie kwoty VAT odliczonego z faktury, która nie została opłacona. Wspomniany przymus dotyczy bowiem zarówno dłużnika, który na moment powstania obowiązku korekty, zachowuje status czynnego podatnika VAT, jak i dłużnika, który po zakupie powrócił do zwolnienia.

- dłużnik odliczył podatek naliczony na podstawie tej faktury.

Ustalając w konkretnym przypadku, czy w odniesieniu do nieuregulowanej faktury upłynęło wymagane dla korekty 90 dni od terminu jej płatności, każdorazowo należy uwzględnić warunki płatności umówione przez strony dla danej transakcji.

Termin płatności może bowiem zostać określony na fakturze lub w umowie, ale może też wynikać z zaakceptowanej oferty sprzedażowej bądź zamówienia, regulaminu czy z wezwania do zapłaty.

W przypadku, w którym płatności mają następować w ratach, termin korekty należy liczyć odrębnie dla każdej z nich, za każdym razem od upływu terminu płatności danej raty – interpretacja indywidualna dyrektora Krajowej Izby Skarbowej z 27 stycznia 2021 r. (0114-KDIP4-2.4012.525.2020.3.KS).

Jeżeli termin płatności został określony na fakturze i nie jest zgodny z umową, faktura w tym zakresie powinna zostać zmieniona poprzez fakturę korygującą, wystawioną przez sprzedawcę albo w drodze noty korygującej wystawionej przez nabywcę, ale która dla swojej ważności wymaga akceptacji sprzedawcy.

Zmiana terminu płatności

Pierwotnie ustalony termin płatności za fakturę może również zostać zmieniony. Co istotne, organy podatkowe potwierdzają, że dla „przesunięcia” korekty w związku ze zmianą terminu płatności nie jest konieczne, aby zmiana ta nastąpiła przed upływem pierwotnego terminu. Wystarczające jest, że termin płatności zostanie przedłużony przed zaistnieniem obowiązku korekty – interpretacja indywidualna dyrektora KIS z 9 grudnia 2019 r. (0111-KDIB3-1.4012.635.2019.2.KO).

Zmiana terminu płatności powinna też zostać właściwie udokumentowana, np. korektą

faktury, zaakceptowaną notą korygującą, porozumieniem czy aneksem do umowy, jeżeli termin płatności został określony w umowie, a jej zmiany wymagają aneksowania.

PRZYKŁAD 2.

W styczniu Spółka nabyła towary na potrzeby działalności opodatkowanej i na podstawie otrzymanej od dostawcy faktury odliczyła, wynikającą z niej podatek naliczony w deklaracji za styczeń. Termin płatności określony na fakturze przypada 28 stycznia 2022 r., natomiast 90 dni od jego upływu: 28 kwietnia 2022 r.

Spółka nie zapłaciła za fakturę, ale 15 kwietnia 2022 r. zawarła porozumienie o przedłużeniu terminu płatności do 30 kwietnia. Sprzedawca wystawił i dostarczył Spółce fakturę korygującą w tym zakresie.

Ponieważ zmiana terminu płatności za fakturę nastąpiła przed powstaniem obowiązku korekty, ustalonego w odniesieniu do pierwotnego terminu, tj. przed 28 kwietnia 2022 r., Spółka nie jest zobowiązana do jej uwzględnienia w rozliczeniu za kwiecień.

Upływ 90 dni, wyznaczających termin korekty podatku naliczonego, odliczonego na podstawie przedmiotowej faktury, zaczyna bieg od 1 maja 2022 r.

Odliczenie po terminie korekty

Nieopłacenie faktury w terminie 90 dni od upływu terminu jej płatności skutkuje korektą podatku naliczonego jedynie wówczas, gdy VAT z tej faktury został odliczony. Dłużnik, który nie uregulował faktury, ale też nie skorzystał z przysługującego mu prawa do odliczenia wynikającego z niej podatku, nie jest zobowiązany do jakichkolwiek pomniejszeń. W praktyce może zdarzyć się jednak, że dłużnik podejmie decyzję o odliczeniu VAT z faktury już po terminie określonym dla korekty podatku naliczonego.